

## **O moștenire spirituală**

În capitolului 3 Pavel descrie starea mărturiei creștine din ultimele zile. Totodată el amintește slujitorului lui Dumnezeu de sursele de ajutor, care îi stau la dispoziție. Capitolul se încheie cu o afirmație copleșitoare referitoare la Cuvântul lui Dumnezeu, acest izvor de ajutor care nu seacă niciodată.

Capitolul 4 se leagă direct de sfârșitul capitolului 3. Conținutul lui se aseamănă cu un punct culminant în moștenirea spirituală pe care el o lasă copilului său Timotei.

Și acest capitol îl putem subîmpărți în trei părți:

### ***1. Versetele 1-5: O ultimă solicitare pentru slujire***

Pavel arată clar, cât de important este ca să se predice Cuvântul. Ruinarea și decăderea mărturiei creștine nu trebuie să rețină pe slujitor din lucrare. Degenerarea din jurul nostru nu este o scuză pentru lipsa de fapte și trândăvie.

### ***2. Versetele 6-8: O ultimă mărturie***

Pavel prezintă încă o dată viața sa ca exemplu. El îi amintește lui Timotei de lucruri pe care acesta le știa foarte bine. Pavel privește în urmă la lucrarea sa și poate spune că el a luptat lupta cea bună. El a terminat alergarea. El a păzit credința. Sfârșitul lui s-a apropiat. Dar cu încredere privește înainte și se bucură de ceea ce este înaintea lui.

### ***3. Versetele 9-22: Ultimele mesaje personale***

Pavel își ia rămas bun. O serie de mesaje personale se alătură. În ele recunoaștem bucurie și tristețe, speranță și dezamăgiri. Dacă este vorba de el personal, sentimentele lui sunt eterogene. El este mulțumitor pentru unele lucruri, în unele cazuri este îngrijorat.

Ultimele cuvinte ale acestui om mare al lui Dumnezeu sunt pline de har și dragoste. Ele arată participarea lui sufletească la soarta oamenilor iubiți. Pentru Timotei – și în afară de acesta și pentru noi – ele sunt o moștenire deosebită și totodată un apel să nu obosim în lucrare.

*„Te îndemn solemn înaintea lui Dumnezeu și a lui Hristos Isus, care îi va judeca pe cei vii și pe cei morți, și pentru arătarea Sa și pentru Împărăția Sa.” (versetul 1)*

## **Un îndemn solemn**

Cuvintele „te îndemn solemn” sunt un apel puternic. Ele arată clar cât de solemn este Pavel cu ceea ce el prezintă acum. Ca să zicem așa, Pavel ia Persoanele divine ca martori ai săi. El se întemeiază pe Instanța cea mai înaltă, care se poate imagina. Exprimat altfel s-ar putea spune: „Te implor în Numele lui Dumnezeu și al lui Hristos Isus”. Cuvinte asemănătoare a folosit deja în capitolul 2.14. Acolo Timotei trebuia să îndemne stăruitor să nu aibă dispute de

cuvinte. Aici este vorba, Cuvântul trebuie predicat. Prin aceasta primul verset al acestui capitol se leagă de ultimul verset al capitolului anterior.

Afirmația arată clar ce motive avea Pavel să implore în felul acesta pe copilul său Timotei. Pavel știa că el stătea înaintea lui Dumnezeu și a lui Hristos Isus. Aceasta era la fel de valabil și pentru Timotei. Prepoziția „înaintea” vrea să spună „în fața cuiva” sau „în prezența cuiva”. Fiecare lucrare are loc sub ochii veghetori și cercetători ai lui Dumnezeu.

Pavel vorbește despre „Dumnezeu și Hristos Isus”. Prin aceasta este vorba de o Persoană. Este vorba de Domnul nostru. Dar acest Domn este Hristos Isus și nimeni altul decât Dumnezeu Însuși. Prin aceasta aceste ultime cuvinte ale apostolului Pavel dau din nou un indiciu la dumnezeirea Domnului Isus. El este realmente Dumnezeu și Om într-o Persoană. Aici Pavel se referă clar la Dumnezeirea Domnului Isus. Slujitorul nu are voie să uite aceasta.

### **Trei motive pentru lucrare**

Pavel numește trei lucruri, pe care Timotei nu trebuie să le uite în lucrare. Ele sunt până astăzi pentru fiecare slujitor motive importante pentru a îndeplini cu credincioșie lucrarea până la sfârșit. În primul rând Pavel amintește că Domnul Isus va judeca pe cei vii și pe cei morți. În al doilea rând el vorbește despre arătarea Sa și în al treilea rând despre Împărăția Sa. Toate cele trei puncte sunt legate între ele.

a) *Hristos este judecătorul celor vii și al celor morți*: Petru folosește o expresie asemănătoare. El vorbește despre oameni care vor da odată socoteală Aceluia care este gata să-i judece pe cei vii și pe cei morți (1 Petru 4.5). Hristos este Judecătorul. Dumnezeu I-a încredințat judecata (Ioan 5.27; Faptele Apostolilor 17.31). El judecă totul. Aceasta este valabil și pentru decăderea din interiorul mărturiei creștine. El știe ce este autentic și ce este neautentic. El va aprecia și va judeca odată totul. Pavel prezintă aici această judecată ca ceva situat nu într-un viitor îndepărtat. Se spune că Hristos Isus este gata să judece.

Pavel vorbește despre „cei vii și cei morți”. În acest loc nu este vorba de cei credincioși și cei necredincioși (priviți împreună). Aici nu este vorba, dacă cineva are viață din Dumnezeu sau este mort spiritual. Pavel vorbește exclusiv despre oameni necredincioși. Diferența (dintre vii și morți) rezultă prin aceea, dacă în momentul judecății ei vor fi vii sau au murit deja. Judecata celor „vii și a celor morți” nu are loc în același moment. Biblia nu cunoaște nici o „înviere generală” și nici o „judecată generală”. Așa după cum învierea are loc în etape diferite, tot așa și judecata va avea loc în momente diferite. Dar nu aceasta este aici ideea centrală. În locul acesta este vorba de fapta în sine, că Domnul Isus este Judecătorul oamenilor necredincioși și că El este gata să facă această judecată.

Hristos, când Se va arăta în putere și slavă, va veni să facă judecată. Mulți dintre oamenii care vor trăi atunci vor pieri prin judecăți de război (Apocalipsa 19.11). Alții vor fi puși vii înaintea scaunului de judecată (Matei 25.31-46). Aceasta este așa numita „judecată a celor vii”, care va avea loc scurt înainte de întemeierea Împărăției păcii pe pământul acesta. Una este o judecată de război, în timp ce cealaltă este o judecată de tribunal. În afară de aceasta în timpul Împărăției de o mie de ani va fi o judecată a acelor care vor păcătuți atunci (compară de exemplu cu Psalm 101.8). La sfârșitul acestei Împărății toți oamenii, care au plecat neîmpăcați în veșnicie (aceștia sunt „morți”) vor apărea înaintea marelui tron alb. Despre aceasta vorbește Apocalipsa 20.11-15. Acolo vor trebui să apară toți oamenii necredincioși și

vor fi judecați. Acolo nu vor fi credincioși. Și credincioșii vor fi într-adevăr puși înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu, dar pentru noi este un scaun de judecată de răsplătire. Pentru noi este vorba de evaluarea vieții noastre și a lucrării noastre pentru Domnul. Noi nu vom fi *judecați*, ci vom fi *arătați* (descoperiți). Această diferență este importantă.

b) *Hristos Se arată*: Pavel amintește de arătarea lui Hristos. Când Noul Testament vorbește despre „arătarea” Domnului Isus, atunci în nici un loc aceasta nu stă în legătură cu venirea Sa *pentru* ai Săi pentru răpirea noastră în cer. Arătarea Domnului Isus are totdeauna a face cu *revelarea* Sa. În 2 Timotei 1.10 este vorba de prima Sa venire în smerenie pe pământul acesta. În toate celelalte locuri (2 Tesaloniceni 2.8; 1 Timotei 6.14; Tit 2.13; 2 Timotei 4.8) și aici este vorba de venirea Sa în putere și glorie pe pământul acesta. Acesta este momentul când El va veni din nou în chip vizibil pe pământul acesta (la venirea Sa *pentru credincioși* nu-L va vedea nici un necredincios). Aici nu este vorba de venirea Sa pentru răpire, ci de arătarea Lui în putere. Răpirea credincioșilor stă în legătură cu *harul*. Este un act de har și de îndurare, când Domnul ne va lua la Sine din împrejurările pământului acesta. Arătarea Lui dimpotrivă stă în legătură cu *responsabilitatea* și cu *plata*. Pavel revine la aceasta în versetul 8. La scaunul de judecată (de răsplătire) al lui Hristos (2 Corinteni 5.10) se va acorda plata, care va deveni apoi vizibilă la arătarea Domnului Isus împreună cu toți sfinții Săi (compară cu 1 Petru 5.4).

Faptul că este o plată pentru lucrarea noastră și că aceasta va deveni vizibilă la arătarea Domnului, ar trebui să ne motiveze în lucrarea pentru El. Noi nu avem voie să subapreciem plata. Într-adevăr, ea nu este motivația cea mai mare, pe care noi o avem, dar cu toate acestea ne este prezentată plata, pe care Domnul ne-o va da. Cine desconsideră plata, în fond desconsideră pe Cel care o dă. Noi nu vrem să uităm aceasta.

c) *Hristos va întemeia Împărăția Sa pe pământul acesta*: este vorba de Împărăția de o mie de ani a păcii. Ea va începe imediat după arătarea Sa. Atunci tot ce este împotriva lui Hristos, va fi înlăturat. Mai înainte El va vărsa din gura Lui creștinătatea cu numele (Apocalipsa 3.16). Împărăția stă în legătură cu autoritatea, dar și cu slava. Hristos nu numai Se va arăta, ci El Se va arăta în putere și slavă. Noi vom apărea împreună cu El în slavă (Coloseni 3.4). El va veni „ca să fie glorificat în sfinții Săi și să fie privit cu uimire, în ziua aceea, în toți cei care au crezut” (1 Tesaloniceni 1.10). Fiecare, care acum în timpul harului va fi salvat prin lucrarea Evangheliei, va contribui odată ca să facă slava Domnului Isus să se arate mare. Acesta este un alt motiv pentru predicarea Cuvântului și ducerea Lui în lume.

Concluzionând constatăm că motivele pentru lucrare sunt în primul rând *judecata*, în al doilea rând *plata* și în al treilea rând *slava*. Gândul la aceste motive ar trebui să-l stimuleze pe slujitor să facă ceea ce Pavel spune în continuare în versetul 2, și anume să predice Cuvântul.

„vestește Cuvântul, stăruie la timp și nelatimp, muștră, ceartă, încurajează cu toată îndelunga-răbdare și învățătura.” (versetul 2)

### **Vestește Cuvântul**

Pavel a prezentat în versetul 1 motivele. Acum vine misiunea propriu-zisă. Este vorba de a predica Cuvântul. Este vorba nu de anumite adevăruri deosebite, ci de întreg Cuvântul lui Dumnezeu. Prin „Cuvânt” se înțelege aici totalitatea adevărului revelat al lui Dumnezeu – Vestea Bună (Evangelhia) pentru păcătoși este inclusă. Slujitorul vestește Cuvântul atât celor necredincioși cât și celor credincioși. Aceasta trebuie să aibă loc în orice timp, indiferent dacă nouă ni se pare potrivit sau nepotrivit. Domnul nu a făcut altfel, atunci când El era pe pământul acesta. Pavel nu a făcut altfel. Timotei nu trebuia să facă altfel, și nici noi nu trebuie să facem altfel. Nu este vorba de *cuvintele noastre*. Nu este vorba de *mesajul nostru*. Este vorba de *Cuvântul lui Dumnezeu*. Mesajul lui Dumnezeu trebuie răspândit. Aceasta are loc prin vestire. „Astfel credința este prin auzire, iar auzirea, prin Cuvântul lui Dumnezeu” (Romani 10.17). Petru scrie: „... fiind născuți din nou nu dintr-o sămânță care se strică, ci dintr-una care nu se strică, prin Cuvântul viu, care rămâne pentru totdeauna, al lui Dumnezeu” (1 Petru 1.23). Aceasta ne arată cât de important este să se predice *Cuvântul* – și nimic altceva.

Pavel folosește mai întâi două expresii, ambele având a face cu vestirea. El solicită să se „vestească” Cuvântul, și să se „stăruie”.

„A vesti” se referă la predicarea (proclamarea) oficială a Cuvântului. Așa a fost de exemplu în antichitate adus un mesaj al împăratului sau al unui birou guvernamental în împărăție și făcut cunoscut supușilor. Vestirea este misiunea unui crainic (vestitor). Un crainic din timpul acela nu vorbea pentru sine. El aducea mesajul altuia. Dar el era conștient de autoritatea aceluia pentru care el striga mesajul. Așa era la Pavel (vezi versetul 17). Așa ar trebui să fie la fiecare slujitor. Noi trebuie să fim conștienți de autoritatea Aceluia al cărui mesaj îl aducem. Mesajul nostru adus oamenilor are cea mai înaltă autoritate și mesagerul are împuternicirea corespunzătoare.

### **Stăruie la aceasta**

„Stăruie la aceasta” arată starea de pregătire permanentă și insistența de a predica Cuvântul. Expresia înseamnă „să folosești orice ocazie fără să iei în considerare prejudecățile sau dorințele altora, dacă ele sunt în conflict cu ceea ce Domnul ne-a încredințat” (V. E. Vine). Mesajul lui Dumnezeu este pentru toți oamenii și el este cel corect pentru toate timpurile. Tocmai într-un timp în care nu se mai poate suporta învățătura sănătoasă și se dedă la rătăcire, este valabilă misiunea de a predica Cuvântul – și anume întreg Cuvântul. Nu avem voie să lăsăm nimic la o parte sau să accentuăm unilateral. Pe de o parte noi ducem mesajul la oamenii pierduți. Pe de altă parte vestim Cuvântul acelor care sunt mântuiți. Familiile noastre sunt incluse în aceasta. Noi avem o misiune, pe care trebuie s-o împlinim.

## La timpul potrivit și la timpul nepotrivit

Pavel nu numai arată clar *ce* trebuia Timotei să facă, ci și *când* trebuia să facă. Misiunea este așa de importantă, că ea trebuia îndeplinită la timpul potrivit și la timpul nepotrivit. Cu alte cuvinte: în orice timp. Pentru Dumnezeu desigur totdeauna este timpul potrivit. În 2 Corinteni 6.2 Pavel vorbește despre faptul că „acum” este timpul potrivit. Ziua mântuirii este acum. Pentru noi oamenii pare uneori ca timpul să fie nepotrivit. Un exemplu în acest sens ni-l oferă Felix în Faptele Apostolilor 24.25. Pavel și-a îndeplinit misiunea. Felix a ratat timpul potrivit.

În versetul 3 Pavel vorbește din nou despre un „timp”. Acolo este epoca ultimelor zile ale mărturisirii creștine pe pământul acesta. În legătură cu aceasta este posibil ca Pavel să se fi referit la timpul „nepotrivit” din această perioadă. Timpul, în care noi trăim astăzi, poate să ne pară „nepotrivit”. Cu toate acestea rămâne valabilă misiunea de a predica Cuvântul și de a stăruia asupra lui.

## Mustă, ceartă (sau: corectează) și încurajează

Apoi este precizată misiunea și este arătat cum trebuie să se predice Cuvântul. Timotei trebuia în primul rând să mustre, în al doilea rând să mustre cu toată severitatea și în al treilea rând să îndemne.

- *Mustrea* (textual: dovedirea, demonstrarea vinovăției cuiva, convingerea cuiva) este un apel adresat conștiinței ascultătorilor. S-ar mai putea traduce alternativ: „a aduce dovezi”. Conștiința este atinsă prin inimă. Mijlocul pentru aceasta este Cuvântul lui Dumnezeu. Cuvintele și argumentele omenești proprii ajută puțin în privința aceasta.
- *Ceartă* înseamnă a pedepsi sau a corecta. În evanghelia după Marcu 8.33 Domnul l-a certat pe ucenicul Său Petru. Corectat este cineva care aleargă greșit, care s-a rățacit sau stă chiar în opoziție vădită cu Cuvântul. În orice caz este vorba de o comportare greșită. Corectarea va avea numai atunci un rezultat corespunzător, dacă ea se bazează pe Cuvântul lui Dumnezeu. Timotei nu trebuia să trateze aceasta cu ușurătate. Pavel îi spune categoric, ca el să corecteze cu toată seriozitatea (să certe).
- *Încurajarea* are aici sensul de „a îndemna”, „a mângâia”, „a ruga”. În aceasta se cuprinde gândul că se arată drumul corect. Păcătosul este încurajat să se lase mântuit și să primească mântuirea (Faptele Apostolilor 2.40). Credincioșii sunt încurajați să rămână cu Domnul cu toată inima (Faptele Apostolilor 11.23).

Mustrea, certarea și încurajarea trebuie să aibă loc cu toată îndelunga-răbdare și învățătura. Acțiunea Cuvântului face întotdeauna ca și carnea să lucreze împotriva. De aceea slujitorul are nevoie de toată îndelunga-răbdare în relația cu oamenii cărora le vorbește. Toată îndelunga-răbdare este necesară deoarece în anumite situații avem a face cu oameni care nu vor să audă și să primească Cuvântul, sau și cu din aceia care sunt neștiutori.

Dar în același timp trebuie să fie cu „toată învățătura”. Baza trebuie să fie învățătura sănătoasă, cu toate că este posibil ca aceasta – așa cum ne arată versetul următor – nu mai poate fi suportată. Fără fundamentul învățăturii sănătoase noi nu putem nici convinge pe oameni, nici nu putem să-i corectăm și nici să-i încurajăm. Formularea folosită ne face să ne

gândim nu numai la conținutul a ceea ce este dat ca învățătură, ci ea accentuează în mod deosebit procedeul activ de a da învățătură.

*„Pentru că va fi un timp când nu vor suporta învățătura sănătoasă, ci, dorind să-și desfăteze urechile, își vor strânge o mulțime de învățători după poftele lor;” (versetul 3)*

### **Un timp serios**

Acum Pavel vorbește despre mediul în care această misiune este îndeplinită. „Va fi un timp”. Pavel vorbește în forma de viitor. El a văzut că va veni acest timp. El se contura în timpul vieții lui. Astăzi acest timp a venit deja demult. Noi trăim în mijlocul lui. „Pentru că” dă justificarea pentru apelul din versetul 2. O altă justificare urmează în versetul 6, unde Pavel se referă la faptul că el va părăsi curând pământul acesta.

Pavel vorbește din nou despre sfârșitul perioadei de timp creștine. Starea rea și îngrozitoare din interiorul mărturiei creștine trebuie să fie imbold spre lucrare având ca fundament învățătura sănătoasă. Învățători falși vin în case. Ei nu se tem de nimic. Ei preiau de la ei înșiși inițiativa. De aceasta suntem atenționați în locuri diferite din Noul Testament.

„Ei” sunt iarăși oamenii care au o formă de evlavie, dar îi tăgăduiește puterea. Nu este vorba de păgâni, care nu cunosc adevărul, ci de oameni care se numesc creștini. Ei nu vor să suporte învățătura creștină sănătoasă. Dar nu numai aceasta. Nu numai că ei nu vor să audă și să accepte binele, ci ei se îndreaptă deplin conștienți spre rătăcire. Învățătura nu este procedura de a învăța pe alții, ci ceea ce se dă ca învățătură. Este conținutul învățăturii, și nu atât de mult felul în care se învață. Această învățătură este „sănătoasă”. Ea este nu numai sănătoasă în ea însăși, ci ea este totodată folositoare, ea face sănătos.

Deci Evanghelia nu este nicidecum necunoscută acestor oameni. Ei cunosc Biblia. Ei cunosc adevărul creștin. Dar ei nu vor să-l audă, deoarece ei nu sunt gata să-l urmeze. „A suporta” înseamnă să se comporte așa cum se cuvine, drept sau stabil față de un anumit lucru. „A nu suporta” înseamnă opusul la aceasta, înseamnă că cineva refuză să se comporte corespunzător adevărului.

Deoarece aceasta este așa, ei își aleg învățători care nu aduc învățătura Bibliei, ci altceva. Nu este vorba numai de câțiva învățători, puțini, ci ei își vor îngrămădi astfel de învățători. Aceasta are loc după poftele lor. Ei doresc să audă cu plăcere ce le este plăcut. Cuvântul lui Dumnezeu, viu și tăietor ca o sabie, prin faptul că se adresează conștiinței lor, îl dau deoparte. Ca și în capitolul 3.6 și aici nu este vorba atât de mult de poftele carnale, ci de poftes spirituale. Iuda are în vedere același fel de oameni când scrie: „Aceștia sunt cârtitori, nemulțumiți, umblând după poftele lor; și gura lor vorbește cuvinte umflate, admirând persoane pentru câștig” (versetul 16). Rezultatul poate fi numai harababură. Când un orb călăuzește un alt orb, amândoi vor cădea în groapă (Matei 15.14).

„și își vor întoarce urechea de la adevăr și se vor abate (textual: vor fi abătuți) spre basme.” (versetul 4)

### **Urechile întoarse de la adevăr**

Cu urechile omul primește adevărul, pentru ca el să ajungă la inimă și să atingă conștiința. Pentru ca acest proces nici să nu înceapă, oamenii descriși aici își întorc urechile de la adevăr. „Adevărul” este adevărul lui Dumnezeu, deci iarăși conținutul predicii creștine. Este învățătura sănătoasă. Învățătura sănătoasă se bazează totdeauna pe adevăr, aceasta înseamnă pe totalitatea gândurilor revelate ale lui Dumnezeu. La acesta trebuie să ținem cu tărie. Cine se întoarce de la adevăr, acela are nevoie de înlocuitor. Un astfel de înlocuitor îl găsesc acești oameni în basme sau mituri – așa cum se mai poate traduce. În timpul acela acestea erau foarte probabil fabule care își aveau originea atât în lumea ideilor iudaice cât și în lumea ideilor grecești. O fabulă este o ficțiune (o creație de idei imaginate) și stă în opoziție cu realitățile pe care se bazează Cuvântul lui Dumnezeu. Adevărul creștin nu se bazează pe o oarecare clădire de idei. El se bazează pe faptele istorice, că Hristos a murit, că El a fost înmormântat și după aceea a înviat victorios (1 Corinteni 15.1-4).

### **Vor fi abătuți spre basme**

Întoarcerea urechilor de la adevăr este un proces *activ*. Prin aceasta este descris în primul rând un proces foarte conștient. În al doilea rând este însă și un proces permanent. Se vrea conștient și permanent să nu aibă nimic a face cu adevărul. „Vor fi abătuți” spre basme este dimpotrivă un proces *pasiv*. Oamenii vor fi conduși într-acolo. Este vorba de o putere venită din afară, cărora ei se vor expune. Cine se abate voit de la adevăr nu trebuie să se mire dacă un altul îl duce în rătăcire. În fond acesta nu este nimeni altul decât satan. Cine se întoarce de la adevăr va deveni în cele din urmă o unealtă fără voință proprie a diavolului.

„Dar tu, fii treaz în toate, suferă răul, fă lucrare de evanghelist, împlinește-ți deplin slujba.” (versetul 5)

### **O solicitare împătrită**

Pentru a treia oară Pavel se adresează lui Timotei cu cuvintele „dar tu”. Prin aceasta el vrea să spună: „Dar în ceea ce te privește pe tine”. Contrastul este remarcabil. În capitolul 3.10 este vorba de faptul că Timotei a cunoscut ceva. În capitolul 3.14 Timotei trebuia să rămână la ceva sau în ceva. Acum este vorba de lucrare. Ne amintim de exemplul lui Ezra, despre care în Ezra 7.10 citim de asemenea despre trei lucruri: el și-a propus să cerceteze Legea Domnului. Aceasta stă în legătură cu cunoașterea. Ezra voia să împlinească Legea. Aceasta stă în legătură cu rămânerea. El voia să învețe în Israel rânduielele și dreptul. Aceasta stă în legătură cu lucrarea de evanghelizare, la care Timotei era chemat.

Pavel arată acum clar care este misiunea unui slujitor într-o astfel de situație. El numește patru aspecte. Prin aceasta el adresează lui Timotei un apel final. Este ultima solicitare directă pentru lucrare în această ultimă scrisoare.

- a) *Fii treaz*: a fi treaz înseamnă să fii veghetor. Cine este treaz nu se expune nici influențelor false și nici celor fermecătoare, care ar putea să-i producă pagubă sau chiar să-l otrăvească. Cine este treaz este lucid spiritual. El se ține sub control din punct de vedere doctrinar. Această atitudine este neapărat necesară pentru fiecare slujitor al Domnului. H. Smith scrie: „El și-a făcut părerea pe baza adevărului și nu permite minții sale să fie influențată prin rău și prin basmele mulțimii mărturisitoare.”
- b) *Sufere răul (sau: îndură suferințele)*: Timotei trebuia să fie pregătit să accepte greutățile și necazurile întâmpinate în lucrarea sa. Despre aceasta Pavel a scris deja (capitolul 1.8 și 2.3). Și noi trebuie să ne așteptăm că vom fi atacați de oameni care se numesc creștini, dacă ne vom ține strâns de adevăr. În privința aceasta nu este vorba numai de suferințe corporale (Pavel a avut din belșug parte de ele), ci și de suferințe spirituale și sufletești. Cine trăiește consecvent ca credincios, acela provocă marea mulțime care nu acceptă simplu această trăire.
- c) *Fă lucrare de evanghelist*: un evanghelist este cineva care vestește Evanghelia (vestea bună). Noul Testament vorbește deseori despre Evanghelie, dar relativ puțin despre evangheliști. Filip este singurul care este numit cu numele ca evanghelist (Faptele Apostolilor 21.8). În Efeseni 4.11 Pavel arată clar că evangheliștii sunt un dar al Domnului glorificat dat Adunării. Acest dar nu îl au toți. Noi nu ne îndoim că Timotei a posedat acest dar. Recunoaștem aceasta din diferitele relatări despre el și de asemenea din ambele scrisori adresate lui. El trebuia să înflăcăreze acest dar de har (capitolul 1.6). În versetul nostru nu este vorba primordial de *darul* special al evanghelistului. Este vorba de *lucrarea* unui evanghelist. Cuvântul evanghelist nu este însoțit în textul original de articol. De aceea înțelesul este: „Fă-ți lucrarea în felul unui evanghelist”. Până astăzi această solicitare nu și-a pierdut nimic din actualitate. Ea este valabilă pentru fiecare din noi. Noi vrem – chiar și fără darul special al unui evanghelist – să fim martori ai Domnului nostru și să strălucim în lumea aceasta ca luminători cerești. Noi facem aceasta prin aceea că prezentăm Cuvântul vieții (acesta este Domnul Isus Însuși) (Filipeni 2.15.16).
- d) *împlinește-ți deplin slujba*: Timotei avea o misiune clară, pe care el trebuia s-o facă până la sfârșit. Nici decăderea din interiorul mărturisirii creștine și nici apropiata moarte a lui Pavel nu trebuiau să-l rețină de la aceasta. Până astăzi, Domnul dorește ca lucrarea Sa să nu fie făcută pe jumătate, ci în totalitate. Fiecare slujitor trebuie să depună efort să-și îplinească deplin misiunea. Credincioșilor din Colose li se atrage atenția să spună fratelui lor Arhip: „Ia seama la slujba pe care ai primit-o în Domnul, ca s-o îplinești” (Coloseni 4.17). Există totdeauna pericolul ca noi să ne facem slujba numai pe jumătate sau ca alte lucruri să aibă în viața noastră o prioritate mai mare. Există în continuare pericolul să privim mai mult la slujba altora decât la slujba noastră proprie. Ambele trebuie evitate.



„Pentru că eu sunt deja turnat ca o jertfă de băutură și timpul plecării mele a venit.”  
(versetul 6)

### **Timpul plecării**

Cu acest verset începe partea a doua a capitolului. Pavel vorbește încă o dată despre sine. În versetul 5 el a vorbit despre ceea ce era cu privire la Timotei și a spus: „dar tu”. Acum el vorbește despre ceea ce era cu privire la sine însuși și spune: „pentru că eu”. El face o scurtă privire retrospectivă asupra vieții sale și asupra lucrării sale. El face aceasta, ca să dea curaj tânărului său frate Timotei. În același timp privește înainte.

Pavel era conștient că sosise sfârșitul vieții sale și al slujbei sale. În epistola către Filipeni 3.10 a exprimat deja în timpul primei sale întemnițări în Roma dorința de a merge la Domnul său. El voia să-L cunoască pe Hristos „și puterea învierii Lui și părășia suferințelor Lui, fiind făcut asemenea cu moartea Lui”. Acest moment părea să fi venit.

Pavel folosește cuvântul „plecare”. El înseamnă „pornire”, „eliberare” sau „desprindere de o legătură”. Cuvântul a fost folosit de exemplu ca să descrie desprinderea unui vapor de o ancoră. Și atunci când un pelerin și-a demontat cortul ca să meargă în alt loc, s-a folosit acest cuvânt. Pentru Pavel era realmente o eliberare să părăsească pământul acesta și să fie la Hristos. Pentru Timotei aceasta însemna pe de o parte întristare. Pe de altă parte era un imbold pentru el. De aceea fraza începe cu cuvântul „pentru că”. În aceasta stă motivarea pentru afirmația din versetul 5. Când slujitori credincioși ai Domnului părăsesc pământul acesta, atunci aceasta poate fi pentru alții un imbold și o motivare să pășească pe urmele lor și să preia slujbe. Pentru aceasta sunt suficiente exemple.

### **O spirituală jertfă de băutură**

Pavel vorbește acum despre o jertfă de băutură. El însuși a fost stropit ca o jertfă de băutură. Jertfa de băutură exista atât în cultul jertfelor grecești cât și în slujba jertfelor iudaice. Se poate presupune că Pavel se referă aici la prescripțiile Vechiului Testament (de exemplu Exod 29.40,41; Numeri 15.1-10). O jertfă de băutură (o anumită cantitate de vin) era turnată peste o altă jertfă și prin aceasta se mărea valoarea jertfei principale. Pavel nu spune aici direct la ce jertfă se referă. În Filipeni 2.17 aceasta este altfel. Acolo el vorbește despre faptul că el a fost turnat ca jertfă de băutură peste jertfa și slujba credincioșilor din Filipi. În afară de aceasta Pavel vorbește acolo sub forma de conjunctiv. În versetul nostru rămâne deschis la ce jertfă se referă Pavel. Unii comentatori aplică jertfa la lucrarea Domnului Isus. Partea lui Pavel la această lucrare (jertfa de băutură) ar fi atunci predicarea Evangheliei. Explicația plauzibilă ar fi aceea, să se aplice afirmația la Pavel însuși – în mod deosebit atunci când ne gândim la versetul următor. Pavel a adus toată viața sa Domnului ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu (Romani 12.1). Acum venise sfârșitul. Așa după cum vinul se turna la urmă peste jertfă, moartea sa va fi „încheierea” carierei sale pe pământul acesta. Vedem cu ce dăruire sfântă acest om mare al lui Dumnezeu s-a dedicat Domnului său până în ultima clipă a vieții sale.

Și apostolul Petru vorbește în ultima sa epistolă despre sfârșitul său. Dar el o face într-un mod cu totul altul decât Pavel. El vorbește în 2 Petru 1.14 „dezbrăcarea de cortul meu”.

Vedem cum Dumnezeu conduce pe slujitorii Săi pe drumuri cu totul diferite. Pe unul într-un fel, pe celălalt în alt fel.

„*M-am luptat lupta cea bună, am terminat alergarea, am păzit credința.*” (versetul 7)

## O privire în urmă

În curând Pavel nu va mai fi aici. Ultima lui slujbă se va termina. Ceea ce rămâne este exemplul vieții sale, pe care el îl prezintă scurt în trei puncte. În acestea accentul se pune nu pe faptul că *el* – Pavel – a făcut aceasta, ci este mai mult vorba de *ceea ce* a făcut. El vorbește despre lupta sa, despre alergarea sa și despre credința sa. Lupta are a face în mod deosebit cu *slujirea*, alergarea cu *viața* și credința cu *adevărul*.

## A luptat lupta cea bună

Aici ne putem gândi atât la o luptă cu armele, cât și la o întrecere sportivă. Cuvântul grecesc a fost folosit pentru ambele. Toată viața apostolului era o luptă și un conflict – de la început și până la sfârșit. Mereu a avut parte de împotrivire. Pavel nu a luptat o luptă oarecare, ci lupta cea bună. El știa că această luptă nu era în zadar. Ea s-a meritat în orice situație. Era o luptă împotriva răului. Era o luptă în Evanghelie. Era o luptă pentru adevăr. Era o luptă pentru onoarea lui Dumnezeu. În această luptă el a depus și a folosit toată energia sa.

Acum stau alții în această luptă, și întrebarea ni se pune, dacă noi suntem gata să ne angajăm în această luptă creștină. Este vorba pe de o parte de apărare și pe de altă parte de atac. Când adevărul este atacat noi trebuie să stăm gata să-l apărăm. Pe de altă parte este totdeauna valabil, să luptăm pentru Evanghelie, pentru ca oamenii să fie eliberați de sub puterea lui satan și să ia pe Domnul Isus ca Domn și Mântuitor al lor.

## Terminat alergarea

Aici este vorba de imaginea unui sportiv care aleargă pe pista de întreceri. Pavel folosește de mai multe ori această imagine în scrisorile sale, ca de fiecare dată să facă cunoscut o altă latură a adevărului. În Filipeni 3 el vorbește despre faptul că el voia să uite tot ce era în urma lui. El se întindea, privind spre țintă, spre cele dinainte (Filipeni 3.13,14). În mod asemănător se exprimă și față de bătrânii din Efes: „Dar eu nu consider viața mea scumpă pentru mine, numai să-mi sfârșesc alergarea și slujba pe care am primit-o de la Domnul Isus, de a mărturisi Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 20.24). Acest țel al vieții el l-a ajuns aproape. Alergarea era terminată, aceasta înseamnă, dusă la capăt.

Noi ne întrebăm, pentru ce alergăm noi? Avem noi – ca Pavel – țelul fix înaintea ochilor? În Vechiul Testament Dumnezeu a trebuit să reproșeze poporului Său că, Casa Sa stătea pustie, în timp ce fiecare alerga pentru propria lui casă (Hagai 1.9). Pe pământul acesta sunt multe lucruri pentru care noi ne putem angaja. În fond este vorba de stabilirea priorităților. Vrem noi cu adevărat să terminăm alergarea creștină și să împlinim slujba pe care am primit-o de la Domnul? Se merită.

## Am păzit credința

A păzi credința înseamnă în locul acesta nu numai că Pavel a stat tare în credință. Aceasta a făcut-o el, fără discuții. Înseamnă mai degrabă că Pavel a păzit și a dat mai departe avuția credinței creștine. El a făcut-o în învățătură și în practică. În textul original cuvântul „credință” nu este însoțit de articol. Deci nu este vorba atât de mult de actul credinței sau al încrederii credinței, ci mai degrabă de ceea ce se crede. Acesta este avuția credinței creștine (adevărul credinței). Acest adevăr al credinței a fost atacat masiv în timpul acela. Unii s-au abătut de la credință (1 Timotei 6.21). Alții s-au împotrivit adevărului (2 Timotei 3.8).

Cu cât mai mult este valabil aceasta pentru noi. Noi nu avem voie să cedăm acest bun al credinței, ci să-l păzim. A păzi înseamnă în primul rând că noi îl cunoaștem, îl prețuim și îl trăim practic în viața noastră. A păzi înseamnă în al doilea rând, că noi suntem gata să luptăm pentru credința dată sfinților odată pentru totdeauna (Iuda 3). Bunul credinței este mai mult decât vestea bună pentru oamenii pierduți. „El își are punctul central în Hristos și cuprinde slava Persoanei Sale și mărimea lucrării Sale. El cuprinde întreg adevărul creștinismului” (H. Smith).

Privirea înapoi la viața și slujba lui Pavel trebuia să fie un imbold pentru Timotei. Pentru noi aceasta nu este altfel. Noi privim înapoi la viața și slujba fraților și surorilor, care au stat cu deplină dăruire la dispoziția Domnului lor. Privind „sfârșitul modului lor de viață” noi imităm credința lor (Evrei 13.7). Dar mai mult chiar, noi privim țintă „la Isus, Căpetenia și Desăvârșitorul credinței, care, pentru bucuria pusă înaintea Lui, a răbdat crucea” (Evrei 12.2).

*„de acum îmi este pusă înaintea cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul, dreptul Judecător, în ziua aceea; și nu numai mie, ci și tuturor celor care iubesc arătarea Lui.”*  
(versetul 8)

## Cununa dreptății

Acum Pavel își îndreaptă privirea spre înainte. În viața sa el s-a angajat în slujba pentru Domnul său. Viața lui a fost umplută de Hristos. De aceea el privea deplin liniștit viitorul. El știa ce îl aștepta, și anume cununa dreptății. Pavel nu vorbește aici direct despre slava cerului sau despre a fi la Hristos. Este vorba de slujba lui și de aceea de motivarea lui Timotei pentru slujbă. De aceea el vorbește despre cununa dreptății – deci despre plată și răsplătire. Pavel, așa cum a spus el în capitolul 2.22, a urmărit dreptatea practică. El a urmărit învățăturile dreptății (capitolul 3.16). Acum el aștepta cununa dreptății. El știa că ea era fi era asigurată.

Cine are parte acum de lepădarea Domnului, Îi respectă drepturile și Îi slujește, va avea cândva parte împreună cu El de slavă și va purta cununa dreptății. „Cunună” înseamnă aici nu o diademă, ci este vorba de o cunună de biruitor. Pavel folosește o imagine, pe care Timotei a înțeles-o bine. O cunună de biruitor era în vremea aceea o ghirlandă din frunze de stejar sau dafin. Pe pământul acesta ea era o trecătoare acordare de onoare pentru luptătorul biruitor. Cununa cerească dimpotrivă este nepieritoare (1 Corinteni 9.25).

## **În ziua aceea**

Această cunună a dreptății stătea pregătită pentru Pavel. Aceasta nu înseamnă că el o avea deja sau că el o va primi imediat după plecarea sa. Dar ea era garantată pentru el. Va veni cândva momentul când i se va da această cunună spre răsplătire. Când va fi aceasta? Pavel spune: „în ziua aceea”. Ce fel de zi este aceasta? Nu este o zi de 24 de ore, ci o referire la scaunul de judecată al lui Hristos și în Împărăția care va urma după aceasta. Plata pentru toată lucrarea făcută se va face la scaunul de judecată al lui Hristos și ea va fi vizibilă în Împărăție. Atunci slujitorul credincios va auzi cuvintele Domnului său: „Bine, rob bun și credincios, ai fost credincios peste puține, te voi pune peste multe; intră în bucuria Domnului tău” (Matei 25.21). Și apostolul Petru leagă plata (cununa) cu arătarea în Împărăție: „Și, când Se va arăta Mai-marele Păstor, veți primi cununa, care nu se vestejește, a gloriei” (1 Petru 5.4). Desigur prezența Domnului este mai mult decât cununa. În alte locuri Pavel vorbește despre faptul că el arde să plece, ca să fie la Hristos (Filipeni 1.23). Însă aici el vorbește despre răsplătire în legătură cu slujba. Ne reamintim că noi nu avem voie să considerăm răsplătirea ca fiind neînsemnată, căci acela care desconsideră plata, desconsideră și pe Cel care dă plata.

Pavel a vorbit deja în capitolul 1.12 despre „ziua aceea”. Acolo era vorba, că Domnul este puternic să păstreze ceea ce slujitorul credincios a făcut aici pe pământ pentru El. Aici vedem, că Domnul nu numai va păzi, ci și că în ziua aceea El va purta grijă să aibă loc răsplătirea (plata). Tot ce aici pe pământ este făcut din dragoste pentru Domnul și în credincioșie, își va primi atunci răsplătirea cuvenită. Criteriul pentru plată nu va fi mărimea misiunii și rezultatele vizibile aici pe pământ. Pavel numește drept criteriu, că noi iubim arătarea Sa.

## **Un Judecător drept**

Oamenii, în ale căror mâini Pavel se afla, au avut pentru el numai o închisoare întunecată și moartea. Aceasta era orice altceva, numai drept nu era. Dar el nu se simțea în mâna oamenilor, ci în mâna Dumnezeuului său (1 Corinteni 4.3-5). El voia să lase totul la aprecierea Judecătorului ceresc. Sentința oamenilor – în mod deosebit a fraților – în mod foarte sigur nu este lipsită de importanță. Noi nu ar trebui s-o dăm la o parte cu ușurătate. Slujba egoistă și independentă nu este potrivit gândurilor Domnului. În cele din urmă este vorba cum apreciază Domnul lucrurile în viața noastră. Sentința noastră omenească este deseori unilaterală. Ea este meschină. Este influențată de factori personali. Ea este egoistă. Toate acestea nu sunt valabile pentru sentința dată de Domnul.

Pavel vorbește despre Judecătorul drept. Este numai un singur Judecător drept, care nu se lasă influențat de nimeni și de nimic. Judecata Lui este absolut dreaptă și incoruptibilă. Toate judecățile Lui sunt adevărate și drepte (Apocalipsa 19.2). La exprimarea „judecător” nu ne gândim aici în primul rând la un judecător pe scaunul de judecată ca în versetul 1. Este mai mult vorba de un „arbitru” sau mai exact, despre un „arbitru al unui concurs cu premii” de la o întrecere sportivă.

## **A iubi arătarea Sa**

Această cunună o primesc nu numai apostolii sau slujitorii deosebiți și excelenți ai Domului. Ea stă pregătită pentru toți care iubesc arătarea Sa. Nu este vorba despre talente deosebite, de

lucruri mari și vizibile în exterior, de poziții de conducere în poporul lui Dumnezeu, și așa mai departe. Criteriul numit aici este, că noi iubim arătarea Sa, că noi așteptăm momentul când El vine ca să-Și primească drepturile aici pe pământ. Aici este vorba – ca în versetul 1 -; nu de venirea Domnului ca să ne ia la Sine, ci că El apare vizibil aici pe pământ împreună cu noi. Desigur noi așteptăm ca El să vină să ne răpească. Venirea Sa pentru noi are loc înainte de arătarea Sa. Dar aici pe Pavel îl preocupă slujba și motivarea pentru slujbă. De aceea el vorbește despre plată și despre felul cum această plată va deveni vizibilă. Dar în mod deosebit el vorbește despre felul cum Domnul va fi glorificat aici pe pământ. Adevărata slujire este determinată de dragostea pentru El. de aceea slujitorul se bucură de ziua când El va fi glorificat vizibil pe pământul acesta. Iubirea arătării Sale nu înseamnă altceva decât a iubi pe Acela căruia în ziua aceea I se va da toată onoarea pe pământul acesta. Pentru fiecare dintre noi se pune întrebarea dacă gândul la acest moment ne înaripează, dacă noi suntem credincioși care nu numai *știu* de arătarea Lui, ci o *iubesc* efectiv.

*„Străduiește-te să vii repede la mine.” (versetul 9)*

### **O dorință a lui Pavel adresată lui Timotei**

Cu versetul 9 începe partea de încheiere a epistolei, care conține o serie de comunicări personale, care se referă atât la împrejurările lui Pavel, cât și la conlucrătorii săi. Sunt ultimele cuvinte ale unui om deosebit al lui Dumnezeu. Ele mărturisesc pe de o parte despre simplitate și totodată conțin învățături importante pentru noi.

Pavel se afla în închisoare. Împrejurările erau deosebit de neplăcute. Ele nu l-au lăsat indiferent, cu toate că el nu s-a plâns de ele. Primul lucru, pe care el îl exprimă aici, arată că el simțea singurătatea lui. El ducea dorul după Timotei, deoarece el simțea că era singur. În afară de aceasta cu certitudine era dorința lui să dea „copilului” său Timotei încă câteva cuvinte personale pentru drum. Din cauza iernii care se apropia și prin aceasta îngrădirea posibilităților de călătorie, el trebuia să vină curând (versetul 21). Da, el trebuia să se străduiască. Străduința este o însușire care în Biblie are o mare valoare, atât în lucrurile spirituale cât și în cele naturale. Aici cuvântul înseamnă, că se face tot efortul posibil. Exprimat altfel, Pavel spune: „Fă tot ce poți și vin-o, cât se poate de repede.”

*„pentru că Dima m-a părăsit, iubind veacul de acum, și a plecat la Tesalonic; Crescens, în Galatia, Tit, în Dalmația.” (versetul 10)*

### **Dima m-a părăsit**

Dorința de a vedea pe Timotei a fost mărită prin aceea, că au fost conlucrători care l-au părăsit pe Pavel. Era acolo un Dima, a cărui plecare l-a durut în mod deosebit. El a renunțat la slujba pentru Domnul. Alți erau plecați evident într-o misiune pentru Domnul, iar alții – ca de exemplu Tihic – au fost trimiși de Pavel.

Pierderea unui conlucrător ca Dima era pentru Pavel deosebit de greu. Totdeauna este crunt pentru un slujitor când este părăsit de un conlucrător sau tovarăș de jug. Dima mai este amintit

în afară de locul acesta, și în Filimon 24 și Coloseni 4.14. Multe nu știm despre el. Pavel îl numește împreună-lucrător cu el (Filimon 24). Aici aflăm că el l-a părăsit pe Pavel. „A părăsi” nu înseamnă simplu a pleca, ci include în sine „a abandona în mod laș” pe cineva și în felul acesta să-l dezamăgești. Exact aceasta a făcut Dima.

Nu se spune că Dima a părăsit pe Hristos sau că el a renunțat la credința creștină. Dar adăugarea „iubind veacul de acum” arată că drumul pe care a plecat Dima nu era un drum bun. A devenit slujba prea grea pentru el? Nu a fost el gata să poarte ocară lui Hristos? Nu știm. În orice caz veacul de acum l-a atras. Dragostea pentru veacul de acum era pentru Dima mai mare decât dragostea pentru Hristos. Este posibil ca Pavel aici să arate un contrast la afirmația din versetul anterior, unde este vorba de aceia care iubesc arătarea Lui. La Dima evident nu era așa.

În Galateni 1.4 citim că Isus Hristos S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre, ca să ne scoată din această lume rea – aceasta este veacul lumii acesteia – după voia Dumnezeuului nostru și Tatăl. Cum putem noi ca și copii ai Dumnezeuului nostru să ne reîntoarcem acolo de unde am fost scoși? Este evident, că Dima nu s-a gândit că el nu mai aparținea lumii acesteia. Creștinul își are cetățenia în cer. Bindecuvântările noastre nu aparțin pământului acesta. Noi suntem oameni cerești – cu toate că noi trăim încă pe pământul acesta. Nu poți să ai realmente în același timp patria în cer și pe pământ – atunci nu, și astăzi nu. Ori trăim cu Hristos și pentru Hristos, ori iubim veacul acesta. Ambele nu sunt posibile în același timp.

### **Crescens și Tit**

Crescens este amintit numai în locul acesta. Dumnezeu nu a considerat bine să ne spună mai mult despre acest bărbat. Dar lucrarea sa Îi este cunoscută și nu va fi uitată. Aceasta poate fi o încurajare pentru slujitorii care sunt „necunoscuți” de oameni. La Dumnezeu însă nimeni nu este necunoscut, din aceia care sunt interesați de lucrarea Sa și devotați pentru ea.

Tit – ca și Timotei – era un împreună-lucrător apropiat al lui Pavel, pe care Pavel îl putea delega cu misiuni deosebite. În afară de locul acesta, cei doi nu mai sunt numiți împreună în Noul Testament. Este evident că cei doi niciodată nu au lucrat direct împreună. Cu toate acestea se cunoșteau și nu este nici cel mai mic indiciu că între ei ar fi existat ceva de forma unei „rivalități”. Pavel îl amintește aici pe Tit, pentru ca Timotei să știe unde se afla el. Interesul pentru misiunile și câmpurile de activitate ale celorlalți lucrători ai lui Dumnezeu ar trebui să nu ne lipsească nici nouă. Noi trebuie să participăm alături de ei și să ne rugăm unii pentru alții.

*„numai Luca este cu mine. Ia-l pe Marcu și adu-l cu tine, pentru că îmi este folositor pentru slujbă.” (versetul 11)*

### **Luca – nu l-a lăsat singur**

Luca era prin naștere un grec și de profesie era doctor. Nu fără motiv Pavel îl numește în alte locuri „doctorul preaiubit” (Coloseni 4.14). El era iubit de Dumnezeu. Dar și Pavel îl iubea. În afară de aceasta este foarte posibil, că el era subiectul deosebit al simpatiilor acelorora cu care el avea a face. Acest slujitor credincios și însoțitor de drum era în ultimele zile ale

vieții sale singurul care rămăsese la Pavel. Prezența sa și dragostea sa îi făceau bine lui Pavel. Evident el era un om cu inima largă, plin de compasiune spirituală și dăruire profundă pentru Domnul și lucrarea Sa.

### **Marcu – nu era un caz lipsit de speranță**

Pavel voia să aibă pe Marcu la sine. Este vorba de Ioan-Marcu, nepotul lui Barnaba. Istoria lui este prezentată în Faptele Apostolilor. El a plecat cu Pavel și Barnaba în călătorie (Faptele Apostolilor 12.25), dar apoi i-a părăsit pe amândoi. Mai târziu Barnaba a vrut să ia din nou cu sine pe nepotul lui, dar Pavel nu a fost de acord. El l-a considerat pe Marcu nepotrivit pentru slujbă. Cu regret între acești doi slujitori ai Domnului dotați cu daruri a luat naștere din cauza aceasta o neînțelegere, așa că din momentul acela au mers pe drumuri diferite (Faptele Apostolilor 15.39). Biblia nu spune nimic despre slujba lui Barnaba după această despărțire. Însă Pavel îi numește numele de câteva ori, fără să se simtă vre-o amărăciune (de exemplu 1 Corinteni 9.6). Marcu este amintit din nou în Coloseni 4.10 și este numit nepotul lui Barnaba. Evident situația lui Marcu s-a schimbat. Pavel transmite salutări din partea lui Marcu și dă credincioșilor din Colose anumite indicații referitoare la acest slujitor al Domnului. Apostolul Petru îl numește chiar „fiul” său (1 Petru 5.13). Este evident, că între Petru și Marcu exista o relație deosebită. Pavel îl amintește aici și adaugă că el îi va fi folositor în slujbă. Dintr-un slujitor nefolositor de odinioară a devenit un slujitor folositor și de ajutor. Același cuvânt este folosit și pentru sclavul fugit Onisim. Pavel scrie lui Filimon, că el odinioară a fost nefolositor, „dar acum folositor și ție și mie” (Filimon 11).

Exemplul lui Marcu arată că la Dumnezeu nu există cazuri lipsite de speranță. Ce s-a petrecut cu Marcu, poate numai harul să facă. Greșeala lui a devenit cunoscută, dar tot așa și reabilitarea sa. Pentru Pavel acesta trebuie să fi fost o îmbărbătare deosebită. El nu face aici nici cea mai mică aluzie la trecutul lui. Dimpotrivă: el îi acordă un calificativ deosebit, de la care noi putem învăța. Dumnezeu dorește ca noi toți să fim folositori în slujire. La Marcu aceasta a mers atât de departe, că în cele din urmă a fost chemat de Dumnezeu să scrie evanghelia Slujitorului desăvârșit – evanghelia după Marcu.

*„Iar pe Tihic l-am trimis la Efes.” (versetul 12)*

### **Tihic – un frate preaiubit și credincios**

Tihic era un alt însoțitor de călătorie al lui Pavel, pe care îl găsim de câteva ori în Noul Testament. În Efeseni 6.21 Pavel îl numește un frate preaiubit și slujitor credincios în Domnul. În Coloseni 4.7 se spune despre el, că el era un frate preaiubit și slujitor credincios și împreună-rob în Domnul. Se merită să medităm la astfel de calificative.

Folosirea cuvântului „iar” arată un contrast. Este posibil ca Tit și Crescens să fi plecat din proprie inițiativă, în timp ce Tihic a fost trimis categoric de Pavel la Efes. În Tit 3.12 Tihic este trimis de asemenea de Pavel. Acolo a plecat la Creta. Acum el trebuia să împlinească o misiune în Efes. Este evident că el era un bărbat folositor și credincios, care putea fi folosit în diferite localități. Cu toate că în Asia toți l-au părăsit pe Pavel (capitolul 1.15), aceasta nu a schimbat cu nimic dragostea lui Pavel pentru frații și surorile din Asia, Efes era o parte din

Asia. El nu a renunțat la credincioșii de acolo. Aceasta arată încrederea deosebită pe care Pavel o avea în Tihic, căci tocmai pe el l-a trimis acolo. Cu certitudine nu era o misiune foarte simplă pentru acest slujitor al Domnului.

*„Când vii, adu-mi mantaua pe care am lăsat-o în Troa, la Carp, și cărțile, mai ales pergamentele.” (versetul 13)*

### **Nevoi pământești**

Pavel vorbește în epistolele sale despre binecuvântările spirituale cele mai înalte, care ne-au fost date. Dar el vorbește – sub călăuzirea Duhului Sfânt – tot așa despre o manta, pe care el a lăsat-o în Troa. Dumnezeu este un Dumnezeu care poartă grijă de nevoile spirituale și materiale ale celor care sunt ai Săi. Lui nu Îi este nimic prea mare sau prea mic. Mantaua era probabil o haină care se îmbrăca peste alte haine, pe care Pavel o putea folosi bine în închisoare împotriva frigului iernii.

Pavel amintește cărți și pergamente. Timotei știa ce era concret legat de acestea. Noi nu știm exact ce cărți și ce pergamente erau. Evident ele aveau o valoare deosebită pentru Pavel. Unii comentatori gândesc că în cazul cărților este vorba de copii ale Vechiului Testament. Dar tot așa de bine puteau fi și alte cărți, pe care Pavel voia să le citească. Pergamentele puteau fi foi goale, pe care Pavel voia să scrie. Alți comentatori amintesc posibilitatea, că erau hârtii, de care Pavel avea nevoie la judecata care se apropia. Despre ce exact este vorba nu putem spune cu certitudine. În fond aceasta nu este decisiv.

J. N. Darby a fost întrebat odată, dacă lui i-ar lipsi ceva, dacă această frază nu ar sta în Biblie. Răspunsul lui a fost cam așa: „Cu siguranță aș fi pierdut ceva, căci acest verset m-a reținut odată să-mi vând biblioteca. Fiecare cuvânt al Bibliei, și pe aceasta te poți baza, a fost inspirat de Duhul și are valoare veșnică”.

*„Alexandru, meșterul arămar, a arătat multă răutate față de mine; Domnul îi va răsplăti după faptele lui. Păzește-te și tu de el, pentru că s-a împotrivit foarte mult cuvintelor noastre.” (versetele 14 și 15)*

### **Împotrivire**

Acum Pavel vorbește despre un om care i-a produs multe neazuri și de care voia să-l avertizeze pe Timotei. Nu putem spune cu certitudine cine era acest Alexandru. Este posibil că el este același om care este amintit în 1 Timotei 1.20 sau în Faptele Apostolilor 19.33. Este la fel de posibil să fi fost altcineva, căci numele Alexandru era în timpul acela destul de răspândit. Pavel îi numește aici profesia, așa că pentru Timotei era evident la cine se referea.

De asemenea nu este cu totul clar, dacă acest Alexandru trăia în Roma sau în Efes. Sunt unele indicii că el se afla în Efes, deoarece Pavel îl avertizează pe Timotei cu privire la el. Pe de altă parte el vorbește despre faptul că acest Alexandru s-a împotrivit foarte mult cuvintelor lui. Aceasta ar putea să lase să se presupună că este vorba de Roma, locul unde se afla Pavel, dacă Pavel nu se referă la un timp în care el însuși a fost în Efes.



Este evident că Alexandru nu era un învățător fals. Nu se spune nici că el a iubit lumea, sau ceva de felul acesta. În orice caz pare să fi fost cineva care s-a împotrivit lui Pavel. Dacă el este Alexandru din 1 Timotei 1.20, vrăjmășia putea rezulta din aceea că Pavel la dat pe mâna lui satan.

Alexandru a făcut mult rău lui Pavel. Această expresie se mai poate traduce și astfel: el m-a „acuzat de rău”. Din aceasta unii comentatori deduc că în timpul procesului judecătoresc a depus mărturie împotriva lui Pavel sau chiar l-a acuzat.

Persoane ca acest Alexandru sunt până în zilele noastre în poporul lui Dumnezeu. Pe de o parte ne gândim la oameni a căror împotrivire nu se ridică atât de mult împotriva a ceea ce se spune, ci mult mai mult împotriva fraților și surorilor care spun ceva. Pentru astfel de oameni nu este așa de important *ce* se spune, ci *cine* spune. Motivele sunt deseori de natură personală. O astfel de atitudine este carnală și trebuie respinsă.

Pavel a reacționat foarte cumpătat la comportarea lui Alexandru. El nu a răsplătit cu aceeași monedă. Împotrivirea era evident de natură personală. De aceea el a lăsat această acuzare în seama lui Dumnezeu. El s-a predat – ca și Domnul său – Aceluia care judecă drept (1 Petru 2.23). Dar Timotei trebuia să fie veghetor. Este evident că Pavel considera că împotrivirea față de el se va manifesta și față de Timotei. De aceea Timotei trebuia să se ferească de el, aceasta înseamnă, el trebuia să fie atent și vigilent să se țină departe. Tot așa până astăzi sunt oameni în poporul lui Dumnezeu față de care noi trebuie să fim atenți în felul acesta.

*„La întâia mea apărare, nimeni n-a stat cu mine, ci toți m-au părăsit. Să nu li se țină în seamă!” (versetul 16)*

### **Înainte împăratului de la Roma**

Pavel s-a mai înfățișat mai înainte înaintea împăratului Nero în Roma. Acesta era cunoscut pentru cruzimea lui. În fața judecății Pavel a trebuit să se apere verbal (compară și cu Filipeni 1.7), și la această apărare nimeni nu a stat alături de el. Justiția romană permitea ca acuzatul să aducă cu sine la proces un cunoscut sau un prieten, ca să pledeze pentru el ca martor și în felul acesta să fie alături de el. Nimeni nu a luat cuvântul în favoarea lui Pavel. El a stat absolut singur la judecată. Pavel a trăit aici ceea ce bărbați mari ai lui Dumnezeu din Vechiul Testament de asemenea au trăit. Nimeni nu a fost alături de Daniel, atunci când a fost aruncat în groapa cu lei. Nimeni nu a fost alături de Ieremia când l-au tratat cu răutate. Dar în mod foarte deosebit a avut loc aceasta la Domnul nostru, al cărui imitator era Pavel. Atunci când a fost acuzat pe nedrept, toți ucenicii l-au părăsit și au fugit (Marcu 14.50). Numai doi l-au urmat de departe și când s-a apropiat ceasul deciziei, Petru chiar l-a tăgăduit. Pavel nu a avut parte de această ultimă experiență. Cu toate acestea l-a durut foarte mult, că el a trebuit să apară singur înaintea judecății. Cât de mult trebuie să-și fi dorit un mângâietor și un apărător. Deși Pavel a simțit aceasta, în inima lui nu era nici o ură ascunsă. El nu s-a plâns. El știa că Unul era totdeauna cu el.

*„Dar Domnul a stat lângă mine și m-a întărit, pentru ca, prin mine, să fie împlinită predicarea și toate națiunile să audă; și am fost scăpat din gura leului.” (versetul 17)*

### **Domnul a stat lângă mine**

Pavel a trăit – așa cum au trăit atunci prietenii lui Daniel în cuptorul de foc al lui Nebucadnețar – apropierea nemijlocită a Domnului său. El a experimentat adevărul cuvintelor: „Și Domnul Însuși va merge înaintea ta: El va fi cu tine; El nu te va lăsa și nu te va părăsi; nu te teme, nici nu te înspăimânta!” (Deuteronom 31.8). Domnul a fost cu prezența Sa la el. Aceasta era mângâiere și încurajare pentru Pavel.

Dar mai mult chiar. Domnul l-a întărit. Nu era propria lui putere, ci puterea Domnului. Expresia înseamnă literalmente, că Domnul i-a insuflat putere. La începutul slujbei lui Pavel este folosit tocmai acest cuvânt. Acolo se spune: „Dar Saul se întărea tot mai mult și îi punea în încurcătură pe iudeii care locuiau în Damasc, dovedind că Acesta este Hristosul” (Faptele Apostolilor 9.22). La început și la sfârșit stătea putere la dispoziția lui Pavel, ca să fie un martor puternic în cuvinte al Domnului său. Întreaga slujbă a lui Pavel a fost însoțită de această putere și tărie. El se aseamăna cu Caleb, care la sfârșitul vieții sale putea spune, că el ca om bătrân era tot așa de tare ca și în ziua când Moise l-a trimis ca iscoadă (Iosua 14.11). Aceasta este puterea lui Dumnezeu care susține, care totdeauna stă la dispoziție pentru slujbă.

Pavel nu relatează detalii despre apărarea sa, ci vorbește despre predica pe care trebuia s-o împlinească. Nu acuzatorii erau cei activi, ci Pavel. El nu se afla în defensivă, ci în ofensivă. Lupta în Evanghelia nu era încă sfârșită. Pavel a predicat și vestit Cuvântul – ca totdeauna. În centrul mesajului său a stat totdeauna Hristos ca Cel răstignit și glorificat, singurul în care se găsește iertarea păcatelor.

Dumnezeu a folosit această ocazie să se vestească Evanghelia înaintea unui public păgân alcătuit din oameni sus puși social și politic. Din nou se dovedește că problemele noastre sunt ocazii pentru Dumnezeu. La prima întemnițare a lui Pavel nu a fost altfel (compară cu Filipeni 1.13; 4.22). Predica trebuia împlinită. La începutul capitolului Pavel i-a cerut lui Timotei să predice Cuvântul. El trebuia ca un crainic să transmită mai departe mesajul Aceluia care l-a trimis. În felul acesta trebuia el să-și împlinească slujba (versetul 5). Pavel folosește aici aceeași expresie cu privire la sine însuși. Predica trebuia împlinită sau executată. Pavel a fost până la sfârșit un exemplu pentru împreună-lucrătorul său mai tânăr.

### **Salvat din gura leului**

Pavel știa că el însuși nu se poate salva. Dar el se știa în mâna Aceluia care avea puterea să-l poată salva. Pavel vorbește acum de gura leului. Este clar, că această imagine este o expresie a autorității și puterii. Dar ceea ce vrea să spună exact Pavel rămâne deschis. Gura leului este în unele locuri un simbol al morții (compară de exemplu Psalmul 22.21; Daniel 6.23). Dacă Pavel s-a gândit aici la moarte, atunci în aceasta se cuprinde gândul că până în momentul acela el nu a fost condamnat la moarte. Leul este în alte locuri o imagine a diavolului. În mod deosebit de clar rezultă aceasta din 1 Petru 5.8. Petru vorbește de faptul că diavolul umblă încoace și încolo ca un leu, ca să caute pradă, pe care s-o înghită. Diavolul nu se înfățișează numai cu viclenia unui șarpe, ci și ca un leu care răcnește. Dacă Pavel face aluzie la aceasta, atunci unealta diavolului în acest caz era Nero. Salvarea din gura leului se referă atunci la

amânarea termenului, care i-a fost acordată. Dar procesul se va continua. Deci leul ar putea fi o referire la Nero sau la diavolul, care stătea înapoia lui. S-ar putea de asemenea să fie și o referire la pericolul de moarte în care se afla Pavel. Ceea ce se poate exclude mai mult sau mai puțin este gândul manifestat uneori, că Pavel s-a referit la leii din arena romană.

*„Domnul mă va scăpa de orice lucrare rea și mă va păstra pentru Împărăția Sa cerească. A Lui fie gloria în vecii vecilor! Amin.” (versetul 18)*

### **Salvat și păstrat**

Pavel știa foarte bine că i se apropia moartea (versetul 6). El trebuia să se aștepte să-și dea viața ca martir. În fața acestei realități el era totuși pe deplin liniștit. El se știa în mâna Domnului său. Încrederea lui amintește de afirmația din Psalmul 121.7, unde poetul-psalmist spune: „Domnul te va păzi de orice rău, îți va păzi sufletul.”

O „lucrare rea” este o lucrare aducătoare de pierzare. „A salva” înseamnă aici ca și în versetul 17 (compară și cu capitolul 3.11), să scoți pe cineva dintr-o zonă de pericol. „A păstra” înseamnă a duce în siguranță. Unii comentatori gândesc că Pavel exprimă aici încrederea că el va fi păzit de orice lucrare rea, pe care dușmanii săi ar putea s-o plănuiască împotriva sa. Dacă afirmația ar trebui interpretată în felul acesta, atunci chiar și moartea de martir ar fi o salvare, și anume în sensul că ea îl va duce la Domnul său. Dar deoarece Pavel vedea sigur moartea sa, se pare mai degrabă că accentul afirmației se pune pe faptul că Domnul îl va slava din toate care în ultimele zile ale vieții sale ar putea să lezeze mărturia pentru El. Domnul îl va păzi să nu fie fricos la judecată sau chiar să-L tăgăduiască pe Domnul. Dacă acesta este înțelesul, atunci Pavel vorbește despre lucrări rele posibile, care ar putea fi făcute de el însuși, și nu de răul din exterior, care i s-ar fi putut face. Aceasta ar fi de exemplu un eșec cu privire la predică.

Împărăția cerească este „Împărăția regală” cerească. Aceasta nu este altceva decât Împărăția care va veni în putere și slavă (Împărăția de o mie de ani). În acest caz pe prim plan nu stă atât de mult caracterul pământesc al acestei Împărății, ci caracterul ceresc. Petru vorbește despre o intrare din belșug în Împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos (2 Petru 1.11). Aceasta este partea cerească a Împărăției. Această intrare era sigură pentru Pavel. Este Împărăția „Domnului”, aceasta înseamnă domeniul în care va fi recunoscută autoritatea Sa. Însă pentru credincios este totodată nimic altceva decât Împărăția Fiului dragostei Tatălui (Coloseni 1.13). Când este vorba de partea noastră, intrarea în această Împărăție este legată de responsabilitate.

După aceea urmează o preamărire remarcabilă, pe care noi o găsim de mai multe ori în scrierile lui Pavel: „A Lui fie gloria în vecii vecilor!” Limba greacă nu cunoaște o expresie mai accentuată pentru veșnicie decât aceasta. Este vorba de veșnicia care va veni după timp. Acestui Domn, care poate păzi pe slujitorul Său în timpul de acum, să fie glorie în toată veșnicia. Nu este vorba de meritele noastre, ci de ceea ce face Domnul.

*„Salută pe Prisca și pe Acuila și casa lui Onisifor.” (versetul 19)*

### **Prieteni buni**

Acest verset arată că Timotei se afla încă în Efes, căci acolo locuia Onisifor (capitolul 1.16-18), și acolo era Prisca și Acuila (Faptele Apostolilor 18.26).

Prisca și Acuila erau soți, pe care Pavel nu i-a uitat. Ei au fost însoțitori de drum credincioși ai lui Pavel, pe care îi întâlnim în diferite locuri din Noul Testament. Pavel îi amintește în total de șase ori (Faptele Apostolilor 18.2,18,26; Romani 16.3; 1 Corinteni 16.19; 2 Timotei 4.19). Amândoi par să fi fost iudei bogați, care au lucrat și trăit în mai multe locuri. Ei au fost loiali lui Pavel până în ultimele zile. Timotei nu trebuia să uite să le transmită un salut. Pavel a avut cuvinte de laudă despre casa lui Onisifor deja în capitolul 1.16.

*„Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet.” (versetul 20)*

### **Erast și Trofim**

Cu toată captivitatea sa, Pavel știa unde se află însoțitorii lui de drum. Erast – dacă este aceeași persoană – este amintit în Romani 16.23. În afară de activitatea sa profesională – el era administratorul cetății – se relatează despre el numai că el a rămas în Corint, deoarece acolo avea în mod vădit de împlinit o misiune. Oamenii destoinici în lucrarea Domnului s-au dovedit de regulă a fi mai întâi oameni destoinici în profesia lor pământească. A doua oară îl găsim în Faptele Apostolilor 19.22 ca slujitor al lui Pavel.

Trofim este amintit în Faptele Apostolilor 20.4 și 21.29. El era unul din însoțitorii lui Pavel în călătorie. Este clar că el s-a întors la Dumnezeu în Efes și apoi a plecat cu Pavel. Împrejurările exterioare au făcut ca Pavel să trebuiască să-l lase bolnav în Milet. Această situație este cu atât mai remarcabilă cu cât Pavel – cu toate că el poseda darul vindecării bolilor – nu a folosit acest dar să facă pe Trofim sănătos. Trofim nu era singurul împreună-lucrător al lui Pavel care a fost bolnav. În Filipeni 2.25-28 Pavel vorbește despre Epafrodit, care de asemenea a fost bolnav pe moarte. Nici pe el Pavel nu l-a făcut sănătos. Darul minunilor erau semne pentru necredincioși, ca să sprijine Evanghelia într-un timp în care Cuvântul lui Dumnezeu nu era încă terminat. Față de credincioși în general el nu a fost folosit. Noi trebuie astăzi să plecăm de la premisa că acest dar de regulă nu se mai găsește și foarte sigur nu în aplicarea lui la cei credincioși. Uneori în acest context se face referire la Iacov 5.14-16. Însă contextul locului din Scriptură arată clar că acolo este vorba de cazuri în care Dumnezeu trimite boala ca disciplinare pentru păcatul înfăptuit. La Trofim nu pare să fie așa ceva. În afară de aceasta calea vindecării la Iacov nu este un dar deosebit al vindecării bolnavilor, ci mărturisirea păcatului și rugăciunea credinței. În Iacov 5 nu este vorba de practicarea darului vindecării, ci de rugăciune.

„Străduiește-te să vii înainte de iarnă. Te salută Eubul și Pudens și Linus și Claudia și toți frații.” (versetul 21)

### **Înainte de iarnă**

Pavel înserează aici în salutări un mic detaliu, care nu este indiferent pentru Dumnezeu. El a scris deja despre manta și despre cărți. Acum el amintește anotimpul. Timotei trebuia să se străduiască să vină înainte de iarnă. Iarna nu se putea călători bine. Acesta este probabil motivul pentru care el trebuia să vină înainte de venirea iernii.

### **Necunoscut și totuși cunoscut**

Urmează trei nume, pe care nu le mai întâlnim niciunde în alt loc în Noul Testament și despre care drept urmare nu știm mai multe. Cu toate acestea numele erau importante pentru Pavel. Învățăm din aceasta, că pentru Dumnezeu nostru fiecare este important, care vine în Împărăția lui Dumnezeu. Salutările arată o prețuire deosebită. Ele nu trebuie minimalizate.

„Domnul Isus Hristos fie cu duhul tău! Harul fie cu voi!” (versetul 22)

### **Cuvinte de încheiere**

Cu aceste cuvinte încheie apostolul Pavel testamentul său lăsat lui Timotei. Această încheiere se deosebește de toate celelalte „formule de încheiere” din epistolele lui Pavel. Cele mai multe epistole se încheie cu dorința ca harul Domnului Isus Hristos să fie cu destinatarii epistolelor. În Galateni 6.18, Filipeni 4.23 și Filimon 25 se spune ca harul Domnului Isus Hristos să fie cu duhul destinatarilor epistolelor. Și în epistola aceasta Pavel amintește de har, dar mai întâi el scrie: „Domnul Isus Hristos fie cu duhul tău!” Această formulare nu se întâlnește în nici o altă epistolă. În felul acesta ea este unică în felul ei.

Pavel a apelat în epistola sa, ca Timotei să nu slăbească în slujba pentru Domnul său. El trebuia să înflăcăreze darul de har (capitolul 1.6). El trebuia să îndeplinească pe deplin slujba sa (capitolul 4.5). Pavel a atenționat în această epistolă cu privire la evoluarea negativă din interiorul mărturiei creștine. Dar în același timp Pavel a amintit mereu de sursele de ajutor, care în zilele din urmă stau neschimbate la dispoziția slujitorului. În mod deosebit a arătat mereu spre Domnul Isus, singurul în care se găsește putere pentru orice lucrare. La aceasta revine el acum în afirmația sa finală. El dorește ca Domnul Isus Hristos să fie cu duhul lui Timotei.

Aici nu stă înaintea noastră caracterul Mântuitorului, ci este „Domnul Isus Hristos”. Este numai un Domn, căruia Îi aparține toată autoritatea și puterea. Este numai Unul, căruia Îi slujim, pe care Îl urmăm și căruia Îi datorăm ascultare. Dar acest „Domn” a fost cândva în smerenie ca „Isus” pe pământul acesta, ca să sufere și să moară. Pentru oameni El este încă „Isus din Nazaret” cel disprețuit, de a cărui parte noi stăm acum și suferim cu El. Dar pentru noi El este „Hristosul”. El este Acela pe care Dumnezeu L-a înălțat și L-a încununat cu slavă și onoare.

Acest Domn Isus Hristos trebuia să fie cu duhul lui Timotei – și prin aceasta și cu duhul nostru. Nu este vorba numai de faptul ca slujitorul lui Dumnezeu să stea corect în învățătură sau să se deosebească în înfățișarea lui exterioară de oamenii lumii acesteia (inclusiv de creștinii cu numele fără viață din Dumnezeu). Este vorba ca slujitorul să fie într-o stare spirituală lăuntrică bună. Aici nu este vorba de *suflet* sau de *trup*, ci de *duh*. În 1 Tesaloniceni 5.23 este vorba ca tot duhul nostru, sufletul nostru și trupul nostru să fie păstrate fără vină. Aceasta rămâne adevărat. Dar aici accentul se pune pe duh. Noi avem nevoie în ultimele zile de o orientare spirituală clară spre Domnul Isus.

Pentru aceasta noi toți avem nevoie de har divin. Aici nu se spune cine este izvorul harului. Nu este vorba de harul lui Dumnezeu sau de harul Domnului Isus Hristos, ci simplu, de har. Fără îndoială este har divin. „Harul fie cu voi!” Har este afecțiunea nemeritată a lui Dumnezeu față de noi oamenii. Este interesant că în ultima frază Pavel trece de la adresarea personală la adresarea colectivă. Este evident că el a considerat că această epistolă are un mesaj nu numai pentru Timotei, ci că epistola va fi citită și de alții. Timotei avea nevoie de acest har. De acest har au nevoie toți aceia care în ultimele zile doresc să stea credincioși în slujba pentru Domnul lor și pentru care testamentul spiritual al lui Pavel este încă un apel la devotare și slujire.